

HANNES HOLM: AZ EMBER, AKIT OVÉNAK HÍVNAK

Kertvárosi átlag

KOVÁCS KATA

KORÁVAL DACOLÓ HŐS, KÜLÖNÖS MELLÉKSZEREPLŐK, SVÉD HUMOR.

Ha létezik az összkomfort birodalmának az amerikai szuburbániánál is lehangolóbb szeglete, akkor az a skandináv kertváros. A Fredrik Backman sikerregényét négy évvel megjelenése után adaptáló *Az ember, akit Ovénak hívnak* legalábbis ezt mondja róla, még hozzá egy nem kevésbé szomorkás főhős révén. Evidens, hogy a kényszeres, kötözködő és mogorva Ove imádott felesége hirtelen halálát és saját, 43 év utáni, méltatlan kényszernyugdíjazását követően semmi másra nem vágyik, mint hogy szó szerint szoruljon a hurok a nyakán. A *Gran Torino* alaphelyzete jellegzetesen skandináv hangvétellel, igen könnyen fogyasztható filmnyelven szólal meg, vezérfonala repetitív humor a „nehezebb öngyilkosnak lenni mint hinnék”

alapelv jegyében. A két, párhuzamos idősíkon megismerjük a férfi legkevésbé sem extravagáns, ám drámai fordulatokban bővelkedő élettörténetét, és követjük találkozásait egy lusta, terebélyes macskával valamint új szomszédjaival, egy zajos és életvidám családdal, élükön a várandós anyukával, aki Ove barátja lesz. A pályája során szinte kizárólag mainstream komédiákkal foglalkozó, csupán néhány, szerzőibb vénáról tanúskodó drámát jegyző Hannes Holm visszatér nagyjátékfilm-rendezői debütálásához, az 1995-ös *Egy a sok közül* alaphelyzetéhez, s egyben pályája központi tematikus elemét, a normálistól semmilyen eltérni nem vágyó kisembert helyezi a középpontba. Holm munkásságának fő gondolatai és témái ugyancsak megjelennek, ilyen a romantikus szerelembe vetett, naiv hit (*Ádám és Éva, Klassfesten*) és a hányatott sorsú, naiv fiú felnőtté válásának motívuma (*Az utolsó vakáció*), ám az időskorú hős alakja és a visszatekintés lírai motívuma új fejlemény a rendező repertoárjában. A népszerű svéd Sune-könyvsorozatot adaptáló, közelmúltbeli *Szeleburdi svéd család*-filmek közül Holm kettőt rendezett, egynek pedig a forgatókönyvírója, s ezeknél a kasszasikerért ácsingózó, blőd családi filmeknél sem csak a közönségbarát komédiáról, de az éteri szerelemről és a kényszeresen közép-szerű alakokról (mint Sune apja) szóló tudását is kamatoztatta. Az Ovéval csak-

nem egyidős alkotó tehát most végre kicsit összefoglalja eddigi fő mondanóit, egyúttal személyes hangon, ám szélesebb közönséghez is szól. Egy másik svéd közönségsiker, *A százéves ember, aki kimászott az ablakon és eltűnt* filmváltozata után egy évvel most itt egy újabb regényátírat idős korával dacoló hőssel, akire mindenki meglepetésére még igenis nagy kalandok várnak. (A két filmet egyébként ugyanaz az operatőr, Goran Hallberg jegyzi.) A majdnem feleannyi (59) éves Ove élete azonban nem bővelkedik pikáns kalandokban, ő a megtettesült (és immár felesleges) kisember, s ilyenformán a film is híján van az attrakcióknak és a látványos eseményeknek. Közös a két filmben a flashback-technikán, valamint a komédia és a pátosz vegyítésén túl, hogy ez a történet is epizódyszerűen építkezik, fő humorforrásai pedig a váratlanul felbukkanó, különc mellékszereplők, akiknek abszurd vagy satirikus hangvétellű ábrázolása azonban szinte minden szociális érzékenységtől mentes, így a kertvárosi környezet és annak lakói is a pusztán környezetet adják, de nélkülözik a jelentősebb többlettartalmat. Az idealizált volt feleség természetesen jólelkű tanítónő, a szomszédba költöző, harsány és kedves család perzsa gyökerekkel bír, a kiállhatatlan Ovéról pedig rövid úton kiderül, hogy meleg szívét súlyos múltbeli traumák terhelik – az unalomig ismert sztereotípiák azonban szerencsére a klasszikus fekete komédia eszköztárával és némi szellemességgel találkoznak. Ove figuráját és magát a történettípust igen jól ismerjük az európai művészfilmtől az amerikai fősodorig bárhol, már Melvin Udall, a *Lesz ez még így se* hőse életébe is egy cucci háziállat és egy bölcs tekintetű fiatal nő hozta el a karakterfejlődést. Ám ahogyan Ove, úgy a róla szóló film sem emelkedik ki semmivel az átlagból.

AZ EMBER, AKIT OVÉNAK HÍVNAK (En man som heter Ove) – svéd, 2015. Rendezte: **Hannes Holm**. Írta: **Frederik Backman** regényéből **Hannes Holm**. Kép: **Göran Hallberg**. Zene: **Gaute Storaas**. Szereplők: **Rolf Lassgård** (Ove), **Zozan Akgün** (Nasanin), **Tobias Almborg** (Patrik), **Anna-Lena Bergelin** (Lena). Gyártó: **Nordisk Film**. Forgalmazó: **Vertigo Média Kft.** Szinkronizált. 116 perc.

